

Sunnuntaisuomalainen 19.12.2010 -Helena Nyysösen ei halua elää ilman eläimiä, vaikka oikeus on ne häneltä kieltänyt.

ELÄINSUOJELU - Ihmiset antavat lemmikkinsä tuntemattomalle jopa parkkipaikalla.

Helena Nyysösen odottaa sotkamolaisen marketin parkkipaikalla. Keski-ikäisellä naisella on mukanaan 50 euroa, joilla hän aikoo ostaa koiranpennun.

Pentu on löytynyt lehti-ilmoituksen avulla. Nyysösellä on tapana laatia lehtiin ilmoituksia, joissa luvataan lemmikille hyvää kotia maalta. Hän myös vastaa ilmoituksiin, joissa lemmikistä halutaan luopua. Koirien lisäksi nainen kelpuuttaa linnut, kanit ja kissat, mieluiten ilmaiseksi tai halvalla.

Nyysösen teettää eläimillä usein pennut tai myy ilmaiseksi saamansa eläimen eteenpäin. Siksi hän etsii ilmoituksissaan leikkaamattomia eläimiä. Koiranpennun myyjät saapuvat parkkipaikalle, ja pentu saa uuden emännän.

Kuukausia myöhemmin koiranpennusta tulee yksi Nyysöseltä takavarikoiduista eläimistä.

Minulla on ollut eläimiä koko elämäni. Elukoita annetaan pilvin pimein Keltaisessa pörssissä: lahjoitetaan, lahjoitetaan, lahjoitetaan! Ihmiset ottavat koiria, ja sitten ne eivät pärjää niiden kanssa.

NYSSÖSELLÄ EI pitäisi olla lainkaan eläimiä, sillä jo yhdeksän vuotta aiemmin, helmikuussa 2002, Kajaanin käräjäoikeus määräsi hänelle pysyvän eläintenpitokiellon, joka koskee kaikkia eläinlajeja.

Tuomiota edelsi murheellinen eläinsuojelutarkastusten ketju. Eläinlääkäri vieraili ensimmäisen kerran naisen tilalla Sotkamossa jo lokakuussa 2000. Pihassa ja piharakennuksissa oli toistakymmentä koiraa likaisissa häkeissä tai liian lyhyissä ketjuissa. Seuraavissa tarkastuksissa eläinlääkäri tutki lisäksi ponin, hevosen, kolmen lampaan, yhdeksän vuohen sekä kahdeksan kanan ja kukon olot. Nyysösen piti ponia kylmässä tallissa ympäri vuorokauden. Hevosta, lampaita ja vuohia ei ruokittu riittävästi. Navetta oli täynnä koirien ulosteita, virtsaa ja mätäneviä roskia. Siellä oli myös nälkiintyneitä kaneja. Yhden kanin häkki oli niin pieni, ettei kani kyennyt liikkumaan. Navetassa oli koiranpentu, joka jouduttiin lopettamaan hoitamattoman jalkamurtuman vuoksi. Asunnossa oli koiranpentuja törkyisissä tiloissa.

Kymmenennellä tarkastuskäynnillä eläinlääkäri lopetti 21 koiraa, kahdeksan kanaa ja kukon sekä kymmenen kania. Yhdeksän vuolta, viisi kiliä ja kolme lammasta lähetettiin teuraaksi. Yksi sijoituskoira ja viisi koiranpentua vietiin löytöeläinkotiin. Nyysösen kuvaili käräjäoikeudessa itseään eläinrakkaaksi ihmiseksi.

Kahdeksan kuukautta myöhemmin Itä-Suomen hovioikeus lievensi naisen pysyvää eläintenpitokieltä ja salli tälle kaksi koiraa.

Sotkamossa ne tapoivat minulta hienoja eläimiä. Lisäksi määräisivät vielä eläintenpitokiellon päälle. Eivät ajattele ihmistä ollenkaan. Aikoinaan minulla oli kennelnimi (koirankasvattajan pentueille annettava rekisteröintinimi), kunnes kateelliset kasvattajat iskivät kimppuuni. Siitä lähtien kun sain ensimmäiset tanskandoggin pennut, minua on vainottu ja olen mennyt vainoajia karkuun. Minut on tuomittu pahemmin kuin murhaaja.

KULUI MUUTAMA vuosi ennen kuin Nyysösen jäi jälleen kiinni eläinten huonosta hoidosta. Tänä aikana hän oli vaihtanut sukunimensä ja muuttanut Lopelle.

Heinäkuussa 2007 hänellä oli seitsemän koiraa ja yksi undulaatti. Myöhemmin oikeudessa hän kertoi viiden koiran olleen hänellä vain hoidossa. Eläinten kaltoinkohtelu paljastui, kun Nyysösen vuokraisäntä kävi asuinrakennuksessa. Sisällä oli koiria sotkuisissa tiloissa, niiden virtsa ja ulosteet olivat tuhonneet lattiaa. Haju oli karkea. Osa koirista oli ulkorakennuksissa kytkettynä lyhyisiin ketjuihin. Vuokraisäntä soitti poliisit. Eläinlääkärin piti tulla paikalle seuraavana päivänä, mutta Nyysösen katosi eläimineen yön aikana.

Huhtikuussa vuonna 2008 Riihimäen käräjäoikeus tuomitsi Nyysösen menettämään pysyvästi oikeutensa pitää edes kahta koiraa. Lisäksi hänet tuomittiin 50 päivän ehdolliseen vankeuteen eläinsuojelurikoksesta, rikkomuksesta ja vahingonteosta. Asia eteni Kouvolan hovioikeuteen, joka kovensi rangaistusta 70 päivän ehdolliseen vankeuteen ja piti eläintenpitokiellon voimassa.

Joskus on pitänyt piilotella virkavaltaa ja lähteä elukoiden kanssa yöllä, jotta elukoita ei vietäisi minulta. Häpeä on ajanut minut paikkakunnalta toiselle. Kerran ajoin edestakaisin kuutostietä. Kun näin lentokoneen, ajattelin, että ne etsivät minua. Pelkäsin niin kauheasti, että eläinaktivistit etsivät.

LOPELTA NYSSÖNEN muutti Hauholle. Enimmillään hänellä oli ainakin 24 koiraa ja kymmenen papukaijaa. Eläinsuojelutarkastuksessa helmikuussa 2008 suurikokoisia koiria löytyi autosta, halkovajasta, halkojen ja kodinkoneiden keskeltä, kuljetuslaatikosta kuistilla sekä asunnosta seinään tai lattiaan kytkettyinä. Osa koirista oli vapaana asunnossa. Yhdessä huoneessa oli puolen vuoden ikäinen tanskandoggi, joka ei kyennyt enää kävelemään. Papukaijojen häkit olivat likaiset ja ahtaat.

Eläinlääkäri lopetti autossa olevan koiran, joka käyttäytyi hyökkäävästi sekä kuljetuslaatikossa olleen erittäin aran koiran. Muut eläimet toimitettiin tilapäiseen hoitoon. Hämeenlinnan käräjäoikeus tuomitsi Nyssöselle eläinsuojelurikkomuksesta ja -rikoksesta kolme kuukautta ehdollista vankeutta.

Olen monta kertaa mennyt poliisille kysymään, miten tämä eläintenpitokielto voidaan repiä auki. Viranomaiset sanovat, etten saa pitää elukoita, ja minä sanon, että kyllä saan. Ei tämä juttu ole vielä selvä. Olen mieluummin elukoiden kanssa kuin mielisairaalassa.

NYSSÖNEN MUUTTI vihvasti ympäri Suomea. Keväällä 2009 hän asui Jalasjärvellä, kesällä Punkalaitumella ja Vihdissä ja syksyllä jälleen Punkalaitumella. Koko ajan hänellä oli lukuisia koiria, kissoja, kaneja ja lintuja. Syyskuusta marraskuuhun Nyssösen hoteissa oli 25 koiraa, 20 kissaa, 13 kania, viisi papukaijaa ja kaksi undulaattia.

Jalasjärvellä koirat olivat jälleen kerran kytkettyinä lyhyihin naruihin tai teljetyinä ahtaasti ulkorakennuksiin. Talo oli ulosteiden peitossa. Punkalaitumella kolme koiraa oli ollut kytkettynä tai ahtaaseen häkkiin suljettuna pimeässä ulkorakennuksessa. Kissat kärsivät korvapunkteista ja olivat niiden takia raapineet itsensä verille. Niiden hiekkalaatikat olivat täynnä ulosteita. Kaneja pidettiin ahtaissa ja siivoamattomissa häkeissä, samoin lintuja. Oikeudessa Nyssösen ilmoitti, että hän haluaa uhmata viranomaisia rikkomalla toistuvasti eläintenpitokieltoa. Hän ei hyväksy sitä, että joku pakottaa hänet toimimaan oman tahtonsa vastaisesti. Pirkanmaan käräjäoikeus tuomitsi Nyssösen yhteensä kuudesta eläinsuojelurikkoksesta ja -rikkomuksesta kuudeksi kuukaudeksi vankilaan elokuussa 2010. Hän valitti tuomiosta Turun hovioikeuteen, minkä vuoksi hän on edelleen vapaana.

Ei minua uhkaa vankila. Olen vaikka hautuumaalla ennemmin kuin vankilassa. Vankilalle pitää parempi syy olla kuin tämä.

POLIISI takavarikoi Sotkamoon muuttaneelta Nyssöseltä marraskuun lopulla 11 koiraa, viisi kissaa ja viisi kania. Häntä epäillään nyt kahdesta eläinsuojelurikkomuksesta.

Yksi koirista oli pentu, jonka omistaja myi marketin takapihalla viidelläkymppillä tuntemattomalle naiselle. ●

Kirjoitus perustuu käräjäoikeuksien ja hovioikeuksien tuomioihin sekä Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistyksen Annika Katajiston ja Sotkamon poliisin rikosylikonstaapelin Hannu Vännisen haastatteluihin. Kursivoidut kappaleet ovat Helena Nyssösen haastattelusta.

PAULA SALLINEN, KUVITUS: ANNIINA LOUHIVUORI

